

FÖRNYAD KRAFT I HELA SANDVIKEN

Centerpartiet i Sandvikens valprogram 2022 – 2026

Centerpartiet vill ge kraft åt varje människa.
Grunden för vår politik är alla människors frihet och lika värde.
Vi tror på människors förmåga att bestämma över sina liv och
skapa sin egen framtid.

Centerpartiet

SANDVIKEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. HELA SANDVIKEN SKA LEVA OCH UTVECKLAS

2. FLER JOBB OCH FÖRETAG I HELA KOMMUNEN

2.1 ARBETE OCH EGEN FÖRSÖRJNING

2.2 MILJÖANSVAR OCH GRÖN TILLVÄXT

3. TRYGGHET OCH OMSORG I HELA KOMMUNEN

3.1 EN TRYGG OCH TILLGÄNGLIG OMSORG

3.2 TRYGGHET I VARDAGEN

4. EN TRYGG, NÄRA OCH LIKVÄRDIG SKOLA

4.1 EN NÄRA SKOLA

4.2 EN HÅLLBAR SKOLA FÖR ETT HÅLLBART SAMHÄLLE

5. JÄMSTÄLLDHET OCH FRIHET

1. HELA SANDVIKEN SKA LEVA OCH UTVECKLAS

Vi vill ge kraft åt varje människa. Centerpartiet är ett självständigt, grönt, liberalt och borgerligt parti i den politiska mitten. Vi driver på för att ge hela Sandviken möjlighet att leva och utvecklas, både i stad och land. Vi förenas i vår drivkraft och vilja att skapa rättvisa förutsättningar till samhällsservice, trygghet och möjlighet att kunna bo och leva i hela kommunen.

Den samhällsservice våra gemensamma skattepengar bekostar i Sandviken måste komma alla invånare till del. Det ska finnas likvärdiga villkor att verka och utvecklas oavsett var du bor eller vem du är. För att bygga ett hållbart samhälle måste vi nyttja potentialen och de olika resurser som finns i hela kommunen.

Ett av de viktigaste politiska målen för oss är att skapa möjligheter att kunna styra sina egna liv. Alla, oavsett bakgrund, ska ges möjlighet att uppnå sina drömmar. Kön, sexuell läggning, var man är född eller vad man har för bakgrund ska inte vara ett hinder. Politiken ska ge förutsättningar för att, utifrån egen drivkraft och egna beslut, kunna leva det liv som man önskar.

Närodlad politik bejakar entreprenörskap. Småföretagande bidrar till arbete, utveckling och tillväxt i hela kommunen. Jämställdhetsarbetet måste snabbas på och tryggheten öka.

Sandviken ska vara en grön kommun. Det ska vara lönsamt att vara miljövän och lätt att göra rätt. Ett starkt och bra samhälle bygger på tydliga värderingar och klara visioner om hur det ska se ut. Frihet, trygghet, öppenhet, ansvar och tolerans är fundamenten i det samhälle vi arbetar för.

Med jordnära visioner jobbar Centerpartiet för ett rättvisare, friare och grönare samhälle.

2. FLER JOBB OCH FÖRETAG I HELA KOMMUNEN

Vi vill göra det enklare att driva företag i kommunen. Det är viktigt både för jobben och för utvecklingen, men också för den gröna omställningen. Sandviken behöver en grön och företagsam politik.

Vägen in i det svenska samhället handlar bland annat om att ta sig in på arbetsmarknaden – oavsett vilket land du kommer ifrån. Entreprenörskap handlar om människors förmåga att ta sig för, göra saker själva och inte förlita sig på att någon annan tar ansvar. Det är egenskaper som behövs oavsett var i livet du är. För Centerpartiet är entreprenörskapet viktigt.

Möjligheten till ett jobb och en egen försörjning är en förutsättning för individens självbestämmande och välmående. Det är också grunden för vår gemensamma välfärd. Företagandets villkor är avgörande då det framförallt är företagare som skapar jobben. Kommunens verksamheter ska ha som utgångspunkt att ge service som förenklar för att ett företag ska kunna starta, utvecklas och fortleva.

Säkerhet och trygghet är en viktig faktor för att vilja starta och utveckla sin verksamhet. Företagare och näringsidkare ska aldrig behöva uppleva otrygghet i form av hot, vandalisering eller utpressning. Säkerheten och tryggheten för småföretagare måste därför prioriteras.

Det ska vara enkelt för lokala producenter att leverera tjänster och produkter till kommunen. Det är viktigt att kommunen gör sina upphandlingar så att småskaliga producenter kan vara med och konkurrera. Detta gäller särskilt för livsmedel som nästan alltid håller mycket hög kvalitet när de produceras lokalt.

Turismen och upplevelseindustrin växer alltmer och lockar besökare, vilket både stärker tillväxten i kommunen och bidrar till att människor vill flytta hit. Som ett led i att stärka den lokala besöksnäringen vill vi införa gårdsförsäljning. Det är ett viktigt steg för att stimulera företagande på landsbygden.

Välfärdssektorn kan för många vara ett första steg in på arbetsmarknaden. Skulle det dessutom finnas möjlighet för fler aktörer att leverera till exempel hemtjänst skulle vi öppna för fler att driva egna företag och utveckla nya tjänster.

Vi delar ambitionen att kommunen ska växa till 50 000 invånare 2045. Då ställs krav på byggbar mark i hela kommunen, mark som är attraktiv, områden som har acceptans hos lokalbefolkningen och som är detaljplanelagd.

Allt fler arbetar hemifrån och ser bara behov av att åka till den gemensamma arbetsplatsen någon gång per vecka. Boendet med närhet till natur och upplevelser intresserar fler och fler. Det allt större intresset måste en aktiv kommun kunna möta.

2.1 ARBETE OCH EGEN FÖRSÖRJNING

Idag är det för många som står utanför arbetsmarknaden eller lever på någon form av ekonomiskt bistånd. Jobbspår med matchning och kompetensutveckling mot det lokala näringslivets behov kan få fler att komma i jobb och det bidrar till vår gemensamma välfärd. När någon får ekonomiskt bistånd ska även aktiva insatser sättas in för att de skall få stöd att komma tillbaka till egen försörjning.

Trots att många inte kommer in på arbetsmarknaden larmar flera branscher om en akut brist på människor att anställa. Gymnasiet och vuxenutbildningarna har en viktig roll för att säkra att företag finner den kompetens de söker. Människor vill i grunden bidra och vi vet att det finns många med värdefull kompetens som går utan jobb. Vi måste bli bättre på att föra samman dem med de arbetsgivare som har behov av deras kunskap. Att ha lokala jobbspår inom vuxenutbildningen, där utbildningsinnehållet skraddarsys och designas i samverkan med företag med rekryteringsbehov, är ett sätt att överkomma matchningsproblematiken på arbetsmarknaden.

Den kortaste vägen in i svenska samhället och till svenska språket går genom ett jobb. Idag tar det för lång tid. Svårigheten för nysvenska invånare att komma ut på arbetsmarknaden för inte bara med sig segregation och ett utanförskap, det innebär också att vi inte tar tillvara den kunskap och kompetens som finns tillgänglig i kommunen. Arbete och egenförsörjning är nyckeln till en lyckad integration.

Våra insatser måste ske i ett samarbete med det lokala närings- och föreningslivet. Det måste vara enklare att visa vad man kan på arbetsmarknaden oavsett var du kommer ifrån. Vuxenutbildningarna och de offentliga verksamheterna har ett särskilt ansvar att se till att tiden från etablering till jobb blir så kort som möjligt. Även här kan jobbspår med språkstöd, korsspråkande som förberedande kurser inför reguljär utbildning vara ett sätt att bidra till ökade kunskaper i det svenska språket.

Det är viktigt att vi ger den som inte har den utbildning som krävs eller som behöver byta bana en väg tillbaka till arbetsmarknaden. Utbildningar och utbud på såväl gymnasie- och vuxennivå ska vara anpassade efter arbetsmarknadens behov så att de leder till jobb och bidrar till att fylla kompetensbehoven hos företag och organisationer. När man går ut gymnasiet i Sandviken ska man vara väl rustad för att ta ett jobb eller studera vidare. Samverkan med de lokala företagen behöver därför utvecklas.

Som vuxen ska det finnas möjlighet att karriärväxla när man vill ha nya utmaningar eller om konjunkturen gör att man blir arbetslös. Därför ska vi expandera utbildningen för vuxna och ge tillgång till fler yrkesvuxenutbildningar och yrkeshögskoleutbildningar i Sandviken. Våra utbildningar ska vara attraktiva genom att hålla högsta kvalitet och ha de bästa resultaten i vår region.

Att höja utbildningsnivån hos invånarna i Sandvikens kommun är en av de allra viktigaste frågorna för att klara välfärden och kompetensförsörjningen. Utbildning är nyckeln till möjlighet att försörja sig och leva ett självständigt liv – vilket leder till ett fritt, tolerant och företagsamt samhället där vi tar ansvar för våra medmänniskor och vår miljö.

2.2 MILJÖANSVAR OCH GRÖN TILLVÄXT

Centerpartiet vill att Sandviken och Sverige ska ha en ledande roll i klimatarbetet. Den globala uppvärmningen är en av vår tids största frågor. Omställningstakten hittills är otillräcklig och utsläppen måste minska. Det krävs mer politisk handlingskraft och ledarskap, såväl i Sandviken, som i Sverige och internationellt.

Vi vill visa handlingskraft och ledarskap i det lokala klimatarbetet för att göra det lättare att ställa om. Vi ska ta vårt ansvar för att fasa ut fossila bränslen, öka produktionen av förnybar energi, satsa på energieffektivisering och införa ett lägsta golv för miljö- och klimatkrav i kommunens upphandlingar.

Nybyggnationer ska planeras för att vara långsiktigt hållbara. Det betyder bland annat att de ska byggas med teknik och material som är miljö- och klimatsmarta. Till exempel genom att prioritera trä som material i nybyggnationer. Det betyder även att boenden ska planeras på sådant sätt att de garanterar en attraktiv boende- och livsmiljö för lång tid framåt, som både tar hänsyn till det estetiska och det funktionella och som både vårdar det gamla och tar tillvara det nya.

Vi ser de gröna näringarnas ansvarsfulla brukande av naturens resurser som avgörande ur ett hållbarhetsperspektiv. Svensk livsmedelsproduktion är miljö- och klimatismässigt bäst i världen. Skogen innehåller miljövänliga material för allt från kläder och hus till energikällor. Förutom att de svenska lantbruken skapar arbetstillfällen och är världsledande i hur man framställer livsmedel på ett miljömässigt och ansvarsfullt sätt, är produktionen av livsmedel helt avgörande för vår möjlighet att klara krissituationer.

Ett ansvarsfullt jord- och skogsbruk ger förutsättningar för ett landskap där mängder av växter och djur kan leva och utvecklas. Den biologiska mångfalden måste värnas. En viktig förutsättning är respekt för äganderätten och ett aktivt samspel mellan ansvarsfulla ägare, myndigheter och andra aktörer. Äganderätten medför ett personligt ansvar för att långsiktigt bruka jord och skog.

För oss är det självklart att maten i det offentliga köket upphandlas så lokalt som möjligt och är fri från till exempel antibiotika, med tanke på såväl djur och människors hälsa. Det stärker även den lokala livsmedelsproduktionen och skapar fler arbeten i de gröna näringarna i Sandviken och vårt närområde.

Vi vill göra det ännu enklare att installera solceller på ett lönsamt sätt. Detta kan i första hand ske genom att se till att detaljplanen inte omöjliggör det med hänvisning till särskilda estetiska krav, men i framtiden också genom att inkludera det som någonting man eftersträvar i upphandling av byggprojekt.

Laddinfrastrukturen måste byggas ut och underlätta för miljömässigt smarta val. Vindkraft såväl på land som till havs behövs för att hållbart och ekonomiskt klokt stärka energiförsörjningen. Det är också avgörande för att klara den internationella konkurrensen, stärka jobben och trygga välfärden. En tredubbling av energibehovet fram till 2050 tydliggör att alla utsläppsfria energislag behövs.

Vi vill se en biobaserad och fossilfri ekonomi, med biologisk mångfald utan negativ miljöpåverkan. FN:s Hållbarhetsmål, uttryckta i Agenda 2030, är mycket tydliga och måste vara vår ledstjärna för att bygga det goda samhället. Det kräver att vi har tillväxt i hela kommunen liksom ett aktivt och ansvarsfullt brukande av våra resurser, att vi utvecklar ny teknik och förädlar och förvaltar det vi har att tillgå.

3. TRYGGHET OCH OMSORG I HELA KOMMUNEN

En grundläggande förutsättning för människors välmående är att kunna leva i säkerhet och trygghet. Det är en självklarhet att vi ska våga vara ute även på kvällarna och låta barnen gå till skolan utan oro för mobbning. Trygghet är att veta att samhällets stöd finns där när du behöver det.

Personalen är vår viktigaste resurs och vi vill se en tillgänglig omsorg med bra arbetsmiljö för de anställda. Vi vill även stärka den medicinska kompetensen i kommunen för att kunna ge mer vård i hemmet. Sandvikens kommun ska vara en god arbetsgivare, inte minst för att kunna rekrytera kompetent och engagerad personal.

Den demografiska utvecklingen, där allt fler blir allt äldre, är naturligtvis positiv men ställer också stora krav på bland annat omsorgen. Att färre händer ska klara av att vårda allt fler kräver att vi vågar tänka nytt.

Att klokt använda välfärdstekniken är ett måste och en tillgång. Redan idag har införandet av nyckelfria lås frigjort tid för personalen, där man istället för att åka och hämta en nyckel nu snabbt kan hjälpa brukaren. Detta gör arbetet för personalen effektivare och minskar bilåkandet. På liknande sätt har e-handel bidragit till att vår omsorgspersonal, tillsammans med brukare, kan välja vilka varor de vill ha hem. Istället för att personalen behöver lägga tid på att handla i fysisk butik.

När tvätten lades ut på entreprenad till Samhall fick omsorgspersonalen mer tid att sköta den nära omsorgen. Detta skapade också flera jobb till personer som tidigare stod långt från arbetsmarknaden.

Att LSS (Lagen om Särskilt Stöd) behöver ses över är fullt klart. Att även ge personer med funktionsvariation rätt att få styra över sina liv och möjlighet att leva som andra, är för oss en självklarhet. God kvalitet, inte vem som utför tjänsterna, är viktigt för oss i Centerpartiet. Redan idag har många LSS från privata aktörer som ger den enskilde större möjligheter att avgöra vem han eller hon får sin hjälp ifrån.

Centerpartiet ser också gärna att LOV (Lagen om Valfrihetssystem) lyfts fram som ett alternativ och att vi har upphandlingar inom samtliga omsorgsområden på sikt.

3.1 EN TRYGG OCH TILLGÄNGLIG OMSORG

Att ha en tillgänglig vård och äldreomsorg är en fråga om trygghet. Att arbeta för en jämlik vård och sluta hälsoklyftan mellan stad och land är att bygga hela Sandviken starkare.

För många äldre och sjuka är det viktigt med möjligheten att bo kvar i sin hemort för att alltjämt ha en trygg närmiljö och närhet till anhöriga. Därför behöver kommunen säkerställa att det finns boenden och omsorgstjänster av hög kvalitet i hela kommunen. Med hög kvalitet lyfter vi i Centerpartiet även de sociala aspekterna- från att miljön är trivsamt, att det finns goda möjligheter för de äldre att umgås med varandra, att brukaren och personalen får gott om tid tillsammans och att maten är god och lagad på plats.

Vi behöver ett tydligare förebyggande hälsoarbete med fokus på de äldre. När allt fler blir äldre behöver allt fler hålla sig igång för att inte behöva samhällets hjälp i onödan. De flesta vill klara sig själva så länge det är möjligt. Föreningslivets- och civilsamhällets resurser är därför viktiga och vi behöver alla hjälpas åt för att få vara friska och självständiga långt upp i åren.

Personer med beroendeproblematik befinner sig ofta i en besvärlig situation redan från början. Relationssvårigheter, psykisk- och fysisk ohälsa, liksom ekonomiska svårigheter och social utslagning kan vara både en följd av och en orsak till beroendeproblematiken. Det finns mycket skam och skuld kring beroendesjukdom och det kan vara svårt för en person att finna motivationen och modet att söka hjälp för den här typen av problem.

För oss är det viktigt att det finns ett Beroendecentrum i Sandviken, med en mottagning dit personer med beroendeproblematik kan söka sig för att få råd, stöd och behandling för alkohol- och drogrelaterad problematik.

Att känna sig behövdd och delaktig är viktigt för oss alla men för vissa ett mycket långt steg, speciellt om det finns psykisk ohälsa i grunden. En organiserad möjlighet är så kallade fontänhus där alla är lika viktiga oavsett problematik. Fontänhus är ett mycket lyckat koncept för att bryta isolering hos utsatta individer och det vill vi även se i Sandvikens kommun.

3.2 TRYGGHET I VARDAGEN

En viktig trygghetsfråga är att leva utan att vara rädd för att bli utsatt för brott, oavsett var du bor. Människors oro måste tas på allvar. Därför är arbetet mot brottslighet en mycket prioriterad fråga. Polisen ska vara närvarande, tillgänglig och synlig - oavsett om du bor i staden eller på landet. Centerpartiet vill se fler lokalt förankrade poliser som jobbar med uppgifter kopplade till det lokala området.

Ofta går det, redan i unga år, att identifiera vilka individer som löper störst risk att hamna i brottslighet. Det betyder också att det går att förhindra att personer ens kommer in på brottets bana, om åtgärderna sätts in i tid. Vi behöver ha en kommunövergripande strategi för att jobba förebyggande mot brottslighet bland barn och unga. Goda förutsättningar för föreningslivet, en meningsfull fritidssysselsättning och en bra skola är viktiga verktyg för att minska risken att barn och unga att hamna situationer som kan leda till kriminalitet och utanförskap.

Våld i nära relationer är ett allvarligt och utbrett samhällsproblem. För att bryta detta krävs tidiga förebyggande insatser, ökade utbildningsinsatser, bland annat till rättsväsendet och de aktörer som kommer i kontakt med utsatta. Vi vill skärpa straffen för dem som begår brott i nära relation och kriminalisera kontrollerande beteende. Det behövs en långsiktig finansiering av tjej- och kvinnojourer för att de som bryter sig loss ska kunna få rätt stöd även vid efter våldet. Det är våldsutövarna som skall straffas, inte offren.

Kommunen måste undanröja den otrygghet som uppstår ur bristande tillgänglighet i de fysiska miljöerna man rör sig i som till exempel halka och mörker.

Centerpartiet vill uppmuntra mer förebyggande hälsoarbete med fokus mot de äldre. En större andel äldre befolkning medför även många aktiva pensionärer. De flesta vill klara sig själva så långt det är möjligt. Genom att stödja föreningslivets- och civilsamhällets resurser kan vi främja hälsofrämjande arbete för äldre.

För Centerpartiet är det viktigt att stärka enskilda individers inflytande. Att alla människor har samma möjligheter till inflytande är viktigt ur flera aspekter. För många handlar det om möjligheten att påverka politiska beslut av betydelse. Det är också en fråga om den enskilda människans inflytande i mötet med bland annat sjukvård och äldreomsorg.

4. EN TRYGG, NÄRA OCH LIKVÄRDIG SKOLA

Skolan ska vara en trygg miljö där alla barn och elever blir sedda. Vi vill säkerställa att alla familjer kan välja en förskola i nära anslutning till sitt hem. Vi vill höja statusen för pedagoger och barnskötare och titta på hur många barn varje utbildad pedagog ansvarar för, detta i samband med att barngrupperna i Sandvikens kommun behöver bli mindre.

Vi vill att arbetet med att informera och sprida kunskap om förskolan till nyanlända stärks så att fler barn med utländsk bakgrund får gå i förskola.

För att alla elever ska ha de bästa förutsättningarna att nå målen i skolan behöver skolorna ha trygga och lugna miljöer. En likvärdig skola betyder att man ser till elevers olika förutsättningar, behov och förmåga för att sedan möta dessa. Närheten till skolan är viktig.

Alla barn och unga har rätt till en betydelsefull fritid. Hållbarhet betyder lika delar arbetsmiljö som miljöansvar. Vi vill verka för att pedagoger och övrig personal mår bra och får utvecklas i sina roller. Sandvikens kommun måste kraftsamla för att fler elever ska nå kunskapsmålen.

Maten i förskola och skola ska till så stor del som möjligt bestå av närproducerade råvaror. Centerpartiet har arbetat med att livsmedelsstrategin ska antas i kommunfullmäktige och vi vill att maten i förskola och skola ska hålla en god kvalitet.

Vi vill säkerställa att vi har platser så att alla kan välja ett gymnasieprogram i sin hemkommun. Likaså att vi kan erbjuda en bred palett med utbildningar för flera intressen och behov. För de praktiska programmen vill vi verka för ett bra samarbete med näringslivet så att vi kan säkerställa antalet praktik- och lärlingsplatser håller en god kvalitet. Vi vill göra företagsamhet naturligt för eleverna genom att behålla, möjliggöra och utveckla Ung Företagsamhet (UF) på samtliga program.

Utbildning är nyckeln för allas möjlighet att försörja sig. Vi behöver rusta alla barn och ungdomar för kommande livsval så att de i förlängningen kan leva ett självständigt liv utifrån sina unika förutsättningar. Det är en förutsättning för individens självbestämmande och välmående.

4.1 EN NÄRA SKOLA

Vi tror att närheten till skolan är mycket viktig, särskilt för yngre elevers trygghet. Därför vill Centerpartiet värna och utveckla skolorna både i staden och på landsbygden.

Det måste skapas en mångfald av såväl innehåll som utbud, så att både elever och lärare kan välja det som bäst passar den enskildes förutsättningar och behov.

Det är en självklarhet att alla skolor ska hålla hög kvalitet och möjliggöra till en stimulerande skolgång. Elever och föräldrars val av skola ska baseras på vad som passar bäst, som engagerar och stimulerar. Alla skolor i Sandviken ska vara bra skolor.

Utvecklingen av Sandvikens skolor ska leda till höjda kunskapsresultat och måste vara långsiktigt hållbar. Vi vill se en utveckling som är öppen för och uppmuntrar till innovation, men tar vara på erfarenhet och goda exempel på bästa sätt. I såväl pedagogik som organisation.

Lärare och rektor ska ha ansvar och frihet att utveckla sina verksamheter och hur resurserna nyttjas. Därför behöver framtidens skola ha en platt organisation där det finns ett tydligt och nära ledarskap med mandat att leda det dagliga arbetet.

Den lokala förankringen och skolornas storlek har en stor betydelse för att lärare och elever ska ha en trygg relation. Elevers olika behov syns tydligare på en mindre skola där det är enklare att bygga förtroende och samarbete mellan lärare och föräldrar. Mindre enheter har en styrka i att skapa inkluderande och trygga miljöer och relationer.

Genom arbetslivets förskjutning till distansarbete och brist på utbildade pedagoger, så kommer olika former av fjärrundervisning bli en självklarhet. Det gäller för såväl stad som landsbygd.

Vi har alla olika förutsättningar. Därför behövs olika valmöjligheter av inriktningar och pedagogik. Allt för att tillmötesgå sina egna förmågor och begränsningar. Frihet att utvecklas och frihet att kunna välja själv är likvärdighet.

Vi vill se skolor med olika profilering och öppna upp för olika former av pedagogik. Vi behöver se olika skolors förutsättningar och geografiska lägen som styrkor som kan, och ska, utvecklas. Det finns skolor inom Sandvikens kommun som har stor potential att redan idag skapa sig profiler inom till exempel natur, hållbarhet, och idrott. En naturlig del av detta skulle också vara skolskjuts liksom omvänd skolskjuts, det vill säga även skjuts från stad till landsbygd.

Skolornas profilering kan uppmuntra eleverna i de äldre årskurserna att våga söka sig utanför sitt eget närområde, för att på ett naturligt sätt minska segregationen och uppmuntra det fria skolvalet.

4.2 EN HÅLLBAR SKOLA FÖR ETT HÅLLBART SAMHÄLLE

Att höja utbildningsnivån i Sandvikens kommun är en av de allra viktigaste frågorna för att klara välfärden och kompetensförsörjningen. Många står idag utanför arbetsmarknaden. För att möta det ökade kompetensbehovet hos våra lokala företag vill vi utöka antalet program och platser på vuxenutbildningen i Sandviken.

Ett nytt förhållningssätt till lärande som uppmuntrar till innovation stärker attraktionskraften för barnfamiljer men också för lärare som ser skolan i Sandvikens kommun som en drömarbetsplats. Vi ser en framtid där Sandvikens skolor ligger i framkant gällande öppenhet för nya arbetssätt och idéer. Men även för beprövad pedagogik för att bygga kunskap, utveckling, likvärdighet och trygghet som baseras på evidens och erfarenhet. Det skulle öka kommunens förmåga att rekrytera kvalificerad personal och stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Upprustning och byggnationer ska präglas av ett miljötank i hela processen. Den befintliga skolstrukturen i de centrala delarna bör utvecklas och underhållas före nybyggnation. Vi vill verka för att landsbygdsskolorna får vara kvar och utvecklas.

Det långsiktiga hållbarhetsarbetet innefattar att varje skolbyggnad har en underhållsplan liksom att reparationer och anpassningar sker löpande utifrån den budget som är beslutad. En plan för hållbart resande till och från skolan ingår också i detta.

Skolan har en viktig central roll, speciellt på en mindre ort. Vi vill öppna våra skollokaler så att de kan nyttjas av andra verksamheter i kommunen. Det gör att skolbyggnaderna nyttjas till fullo och ger även ekonomiska fördelar att samexistera med andra verksamheter.

5. JÄMSTÄLLDHET OCH FRIHET

Centerpartiet är ett liberalt feministiskt parti. För oss handlar jämställdhet om att undanröja de hinder som begränsar människors frihet på grund av kön. Kvinnor och män ska ha lika möjlighet till ägande, makt och inflytande, lika lön för lika arbete och kunna leva ett liv fritt från våld och förtryck.

Alla människor har lika rätt och värde, alla har samma grundläggande rättigheter och skyldigheter. Vi bekämpar alla strukturer, formella och informella, som förtrycker eller diskriminerar människor. Det har ingen betydelse på vilken grund detta sker; kön, ålder, sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck, funktionsnedsättning, trosuppfattning eller etnicitet.

Kvinnor och män ska kunna försörja sig själva och inte vara ekonomiskt beroende av en partner. Vi vill se ett ökat jämställt ägande och fler kvinnor som äger och driver företag. Den offentliga företagspolitiken behöver ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Uttaget av föräldraförsäkring behöver bli mer jämställt.

Vår politik utgår alltid från alla människors lika rätt och värde. Vi kommer fortsätta driva frågor för HBTQI⁺ personers rättigheter. Förutom ett aktivt arbete för att förebygga diskriminering och hatbrott, behöver kunskaperna om HBTQI⁺ personers situation öka i vården.

Våld i nära relation är ett allvarligt problem. Vi vill ge långsiktig finansiering av tjej- och kvinnojourer. Det behövs en lokalt närvarande polis och socialtjänst. Vi vill se större fokus på förebyggande arbete, bland annat i skolan för att fånga upp unga i riskgrupp så att de inte hamnar i kriminalitet och utanförskap.